

แนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬาระบี่กระบอง เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทย

The Guidelines for Teaching and Learning in Krabi Krabong to Enhance Awareness of the Conservation of Thai Wisdom Sports

พิชัยณรงค์ กองแก้ว^{1*}

Pichainarong Kongkaew^{1*}

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

239 ถนนห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200 ประเทศไทย

¹Faculty of Education, Chiang Mai University

239, Huay Kaew Road, Mueang District, Chiang Mai, 50200, Thailand

รับบทความ: 18 สิงหาคม 2564

ปรับปรุงบทความ: 7 ธันวาคม 2564

ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 23 ธันวาคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬาระบี่กระบองเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทย กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านกีฬาระบี่กระบองและการสอนพลศึกษา จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ ร่างแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬาระบี่กระบองเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการอภิปรายกลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬาระบี่กระบองเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทยมี 10 แนวทางดังนี้ 1) การปลูกฝังและขัดเกลาแนวความคิด 2) การฟื้นฟูในกีฬาระบี่กระบอง 3) การเสริมสร้างปราชญ์ท้องถิ่นในกีฬาระบี่กระบอง 4) การส่งเสริมการอนุรักษ์และสืบทอด 5) การประสานความร่วมมือ 6) การจัดการเรียนการสอน 7) กระบวนการถ่ายทอดความรู้ในกีฬาระบี่กระบอง 8) การส่งเสริมกิจกรรมในกีฬาระบี่กระบอง 9) การเผยแพร่แลกเปลี่ยนในกีฬาระบี่กระบอง และ 10) การพัฒนาและการค้นคว้าวิจัยในกีฬาระบี่กระบอง

* ผู้เขียนหลัก (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

อีเมล: pichainarong.kong@cmu.ac.th

คำสำคัญ

การจัดการเรียนการสอน กีฬากระบี่กระบอง กีฬาภูมิปัญญาไทย

Abstract

The purpose of this research was to present guidelines for teaching and learning Krabi Krabong sport in order to raise awareness about conserving the wisdom of a traditional Thai martial art. The samples were obtained by selective selection with expertise in Krabi Krabong and physical education teaching, 10 people. The method of data collection was done by draft the guidelines for teaching and learning in Krabi Krabong to enhance awareness of the conservation of Thai wisdom sports by collect information through group discussions. Analyze data by interpreting inductive conclusions. Research results are as follows: There are 10 guidelines for teaching and learning Krabi Krabong to raise awareness about conserving the wisdom of a traditional Thai martial art as follows: 1) Developing and refining concepts 2) Restoration of Krabi Krabong 3) Elevating local masters of Krabi Krabong 4) Promotion of Krabi Krabong wisdom and heritage 5) Coordinating cooperation 6) Management of learning 7) Methods of transferring knowledge/skills in Krabi Krabong 8) Promoting activities involving Krabi Krabong 9) Publicizing and sharing martial skills in Krabi Krabong and 10) Development and research of Krabi Krabong.

Keywords

Learning Management, Krabi Krabong Sports, Thai Wisdom Sports

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศและเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งความท้าทายด้านการจัดการเรียนการสอนเปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ ตั้งใจเรียนและเกิดการเรียนรู้ขึ้นมุ่งไปสู่จุดหมายปลายทางที่เหมาะสม เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับบริบทของสังคมทั้งปัจจุบันและอนาคตที่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ เพื่อให้เกิดการรักษาไว้ให้นานที่สุดและสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุดโดยการอนุรักษ์ผ่านกระบวนการพัฒนาแนวทางให้เหมาะสมกับกาลสมัยดังที่ Hills (1982, 266) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ คือ กระบวนการให้ การศึกษาแก่ผู้เรียน ซึ่งต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และ Moore (1995, 4) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ คือ พฤติกรรมของบุคคลหนึ่งที่ยพยายามช่วยให้บุคคลอื่นได้เกิดการพัฒนาตนในทุกด้านอย่าง เต็มศักยภาพ

กีฬากระบี่กระบองเป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของไทย ซึ่งสืบทอดมาจากสมัยบรรพบุรุษหลายชั่วคน จนไม่สามารถที่จะหาแหล่งที่มาและบุคคลที่เป็นผู้คิดค้นได้ อย่างไรก็ตามกีฬากระบี่กระบองก็ได้แพร่หลายไปในหมู่คนไทย ปัจจุบันกีฬากระบี่กระบองได้กลายมาเป็นศิลปะการกีฬาประจำชาติไทยอย่างหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยที่บรรพบุรุษได้ใช้ป้องกันประเทศจากการรุกรานของข้าศึกศัตรู จนทำให้ประเทศไทยเป็นเอกราชตราบเท่าทุกวันนี้ ดังที่ Koedkaew (1984, 7-9) ได้กล่าวว่า กีฬากระบี่กระบองเป็นกีฬาประจำชาติไทยมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อท่านได้เห็นชาวต่างชาติเขารักศิลปะประจำชาติของเขาและเผยแพร่ให้เป็นที่ประจักษ์แก่ชาวโลกมากเพียงใด ก็ยิ่งทำให้ท่านบูชากระบี่กระบองของไทยไว้เหนือสิ่งอื่นใดมากยิ่งขึ้นเพียงเท่านั้น ดังนั้นคนไทยทุกคนต้องหวงแหนและสืบสานการถ่ายทอดศิลปะประจำชาติไทยแขนงนี้ไปสู่รุ่นลูกรุ่นหลานให้คงอยู่สืบไป

ภูมิปัญญาไทย คือ ความรู้ ความสามารถ วิธีการ องค์ความรู้ที่คนไทยได้ค้นคว้า รวบรวมและจัดเป็นความรู้ ถ่ายทอด ปรับปรุง จากคนรุ่นหนึ่งมาสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง จนเกิดผลิตผลที่ดี งาม มีคุณค่า มีประโยชน์สามารถนำมาแก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตได้ ภูมิปัญญาไทยเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติ คนกับบุคคลอื่น และคนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ทำให้เกิดความใฝ่รู้ใฝ่เรียนในวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและพิธีกรรมที่สืบทอดต่อ ๆ กันมา ซึ่งควรคำนึงถึงคุณค่าของภูมิปัญญาไทย ยกย่องส่งเสริมผู้ทรงภูมิปัญญาให้สามารถเผยแพร่ความรู้และธำรงรักษาเอกลักษณ์ ศักดิ์ศรีของชาติไทยไว้ โดยสืบทอดภูมิปัญญาไทยที่มีความเชื่อ ความศรัทธาให้สืบทอดกันต่อไป

การอนุรักษ์กีฬากระบี่กระบองนั้นถือว่าเป็นศิลปะการแสดง การต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทยที่สามารถใช้เป็นสื่อหรือเครื่องมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญาและก่อให้เกิดความมีสำนึกในความเป็นไทยได้อย่างดียิ่ง แต่การอนุรักษ์และสืบทอดองค์ความรู้ในกีฬากระบี่กระบองที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้นั้นเป็นเพียงการรักษาไว้เพื่อเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมไทยที่จัดอยู่ในส่วนของกิจกรรมพลศึกษาเท่านั้น จึงทำให้ผู้เรียนขาดความเชื่อมโยงคุณค่าของวัฒนธรรมในอดีตกับปัจจุบัน สอดคล้องกับการศึกษาของ Raksiri & Ratanarodjanakul (2017, 105) ที่กล่าวว่าความต้องการที่จำเป็นให้มีการจัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความสามารถของนักเรียนแต่ละคน และต้องการให้มีการแบ่งกลุ่มการสอนตามพื้นฐานของผู้เรียน รวมถึงต้องการให้อุปกรณ์ในการเรียนกระบี่กระบองอยู่ในสภาพสมบูรณ์พร้อมใช้งาน และต้องการให้อุปกรณ์ในการเรียนกระบี่กระบองมีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ทำให้การจัดการเรียนการสอนกีฬากระบี่กระบองมีความล้าสมัยซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมและไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตได้ ดังนั้นการที่จะนำกีฬากระบี่กระบองซึ่งเป็นกีฬาภูมิปัญญาไทยที่เป็นเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทยตั้งแต่บรรพบุรุษเพื่อให้เป็นสื่อทางการศึกษาที่มีคุณค่าถ่ายทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งสามารถสร้างความภูมิใจในความเป็นไทยให้ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ จึงมีความจำเป็นในการที่จะนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬากระบี่กระบองเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทย

วัตถุประสงค์

เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬากระป๋องเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทย

ทบทวนวรรณกรรม

การจัดการเรียนรู้ ได้นำเอาแนวความคิดของ Gagne (1987, 233-260) มาเป็นแนวทางในศึกษาโดยยึดหลักการนำเสนอเนื้อหาและจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ หลักการสอน 9 ประการ ได้แก่ 1) เร่งเร้าความสนใจ (Gain Attention) 2) บอกวัตถุประสงค์ (Specify Objective) 3) ทบทวนความรู้เดิม (Activate Prior Knowledge) 4) นำเสนอเนื้อหาใหม่ (Present New Information) 5) ชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ (Guide Learning) 6) กระตุ้นการตอบสนองบทเรียน (Elicit Response) 7) ให้ข้อมูลย้อนกลับ (Provide Feedback) 8) ทดสอบความรู้ใหม่ (Assess Performance) และ 9) สรุปและนำไปใช้ (Review and Transfer) ร่วมกับแนวคิดของ Savery & Duffy (1996, 135-148); Marquardt (1999, 259); Hough & Duncan (1970, 144) โดยเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอนวิชากระป๋องที่มีการบรรจุไว้ในหลักสูตรในกลุ่มวิชาพลศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 ซึ่งเป็นความรู้ที่จะต้องมีความรู้พื้นฐานในกีฬาและถ่ายทอดศิลปการต่อสู้ประเพณี โดยได้มีการจัดให้วิชากระป๋องเป็นวิชาบังคับในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและในปี พ.ศ. 2521 เป็นวิชาบังคับในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีการเรียนการสอนอยู่ถึงทุกวันนี้

ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนกีฬากระป๋องจะต้องมีกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนโดยการจัดกิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน ที่มีต้องมีความรู้ในการพัฒนาทั้งทางด้านหลักสูตรและกิจกรรม ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดและประเมินผล

การเสริมสร้างจิตสำนึก ได้นำแนวคิดของ Office of the National Economic and Social Development Board (2016, 67) ที่กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาในการปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ดังนี้ 1) ส่งเสริมการเลี้ยงดูในครอบครัวที่เน้นการฝึกเด็กให้รู้จักการพึ่งพาตัวเอง มีความซื่อสัตย์ มีวินัย มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ 2) ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ความมีวินัย จิตสาธารณะ รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมภายในและโดยรอบ 3) ปรับวิธีการเผยแผ่หลักศาสนาให้มุ่งชี้แนะแนวทางการดำรงชีวิตตามหลักธรรมคำสอนที่เข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง นำไปสู่การปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม 4) เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์จัดระเบียบทางสังคม และ 5) จัดสรรเวลาและพื้นที่ออกอากาศให้แก่สื่อสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมอันดีสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาท สิทธิและหน้าที่การเป็นพลเมืองที่ดี โดยร่วมกับแนวคิดของ Singhapol (1999, 15-16); Pinyoanantapong (2001, 154); Phothisita et al. (1997, 10); Ajapura (2001, 103-104); Kasemnet et al. (2004, 2-3)

ดังนั้นการเสริมสร้างจิตสำนึกที่ต้องตระหนักถึงความสำคัญในการอยู่ร่วมกัน หรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกันจะต้องเสริมสร้างให้เกิดขึ้นได้จากการคลุกคลีอยู่กับความถูกต้อง การปลูกฝังอบรม การฝึกปฏิบัติการได้เห็นตัวอย่างที่ชวนให้ประทับใจ ให้น้อมนำใจของบุคคลให้เกิดจิตสำนึกที่ถูกต้องและการสร้างจิตสำนึกต่อส่วนรวมให้เกิดขึ้น จำต้องอาศัยสถาบันทางสังคมหลายส่วนเข้ามาร่วมมือกัน ที่เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการทั้งทางด้าน 1) การถ่ายทอดความรู้ 2) การมีส่วนร่วม 3) การบริหารจัดการทรัพยากร 4) ภูมิปัญญา 5) การอนุรักษ์และสืบทอด และ 6) ความต้องการในการเรียนการสอนกีฬาระดับประถมศึกษา

การอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทยได้นำแนวคิดของ Ministry of Culture (2016, 13-15) ที่กล่าวว่าการสร้างจิตสำนึก สร้างค่านิยมและวิถีชีวิตที่ดีงามในสังคมไทย โดยมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานในการอนุรักษ์ และสืบทอดวัฒนธรรม
2. เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และความเป็นไทย
3. ส่งเสริมอุตสาหกรรมวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ
4. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษา วิจัย บริหารจัดการความรู้ และสร้างนวัตกรรมด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม
5. พัฒนาศักยภาพการเสริมสร้างความสัมพันธ์ เกียรติภูมิและภาพลักษณ์ที่ดีเพื่อนำความเป็นไทยสู่สากล
6. พัฒนากลไกและยกระดับการบริหารจัดการงานวัฒนธรรม

และได้นำแนวคิดของ Office of the Education Council, Ministry of Education (2017, 126-129) ที่กล่าวในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ในยุทธศาสตร์ที่ 5: การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมาย ดังนี้

1. คนทุกช่วงวัย มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
2. หลักสูตร แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณธรรม จริยธรรม และการนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
3. การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ดังนั้นการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทย คือ การให้ความสำคัญ การปกป้อง รักษาไว้ ทำนุบำรุง ถนอมไว้ มีให้สืบทอด คอยดูแลเอาใจใส่มิให้ถูกทำลาย และบูรณะซ่อมแซม บนรากฐานของศิลปวัฒนธรรมและพัฒนาแนวทางการดำรงอยู่ของกีฬาระดับประถมศึกษาที่เป็นกีฬาภูมิปัญญาไทย

วิธีการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬาระบี่กระบองเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทย ตามแนวทางกรอบทิศทางยุทธศาสตร์ 20 ปี ด้านวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

2. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลได้ทำการการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญทางด้านกีฬาระบี่กระบองและการสอนพลศึกษาจำนวน 10 คน ดังนี้

- ที่ปรึกษาสมาคมกีฬาดาบไทยและกระบี่กระบอง จำนวน 2 คน
- นายกสมาคมสมาคมกีฬาดาบไทยและกระบี่กระบอง จำนวน 1 คน
- คณะกรรมการสมาคมกีฬาดาบไทยและกระบี่กระบอง จำนวน 2 คน
- เลขาธิการ สมาคมกีฬาดาบไทยและกระบี่กระบอง จำนวน 1 คน
- คณะกรรมการสมาคมกีฬาไทยแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 2 คน
- ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกีฬาระบี่กระบอง จำนวน 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ร่างแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬาระบี่กระบองเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทย ที่มีลักษณะรูปแบบเชิงแนวคิด (Conceptual Model) เป็นองค์ประกอบและแนวทางซึ่งร่างแนวทางฯ ที่ใช้ในการศึกษาได้มาจาก 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการเรียนการสอนกีฬาระบี่กระบองในด้านหลักสูตรและกิจกรรมด้านครูผู้สอนด้านผู้เรียนด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการวัดและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาการจัดการเรียนการสอนกีฬาระบี่กระบองเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทย ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ศึกษาปัญหาและความต้องการในการเรียนการสอนกีฬาระบี่กระบอง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 6 ด้าน คือ 1) ปัญหาด้านการถ่ายทอดความรู้ 2) ปัญหาด้านการมีส่วนร่วม 3) ปัญหาด้านการบริหารจัดการทรัพยากร 4) ปัญหาด้านภูมิปัญญา 5) ปัญหาด้านการอนุรักษ์และสืบทอด และ 6) ความต้องการในการเรียนการสอนกีฬาระบี่กระบอง

ส่วนที่ 2 ศึกษาการจัดการเรียนการสอนกีฬาระบี่กระบองเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทย

ซึ่งการเก็บข้อมูลทั้ง 2 ส่วนได้มาจากสถาบันการศึกษาทั้งในมหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยเอกชน มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน และสำนักดาบที่สอนหรือนำนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย กีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งประเทศไทย การแข่งขันกระบี่กระบอง-ดาบไทย กีฬาระหว่างโรงเรียนส่วนกลาง หรือการแข่งขันกระบี่กระบอง-ดาบไทยชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion) ในช่วงการประชุมคณะกรรมการฝ่ายการจัดการแข่งขัน ก่อนการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 46 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2561 ณ ห้องพักรับรองกรรมการจัดการแข่งขันชนิดกีฬาตาบไทย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) โดยมีการแบ่งแล้วเปรียบเทียบเนื้อหาประเภทต่าง ๆ เข้าด้วยกันที่อาศัยข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาประกอบกับภูมิหลังสภาพแวดล้อมอื่น ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์และตีความหมาย

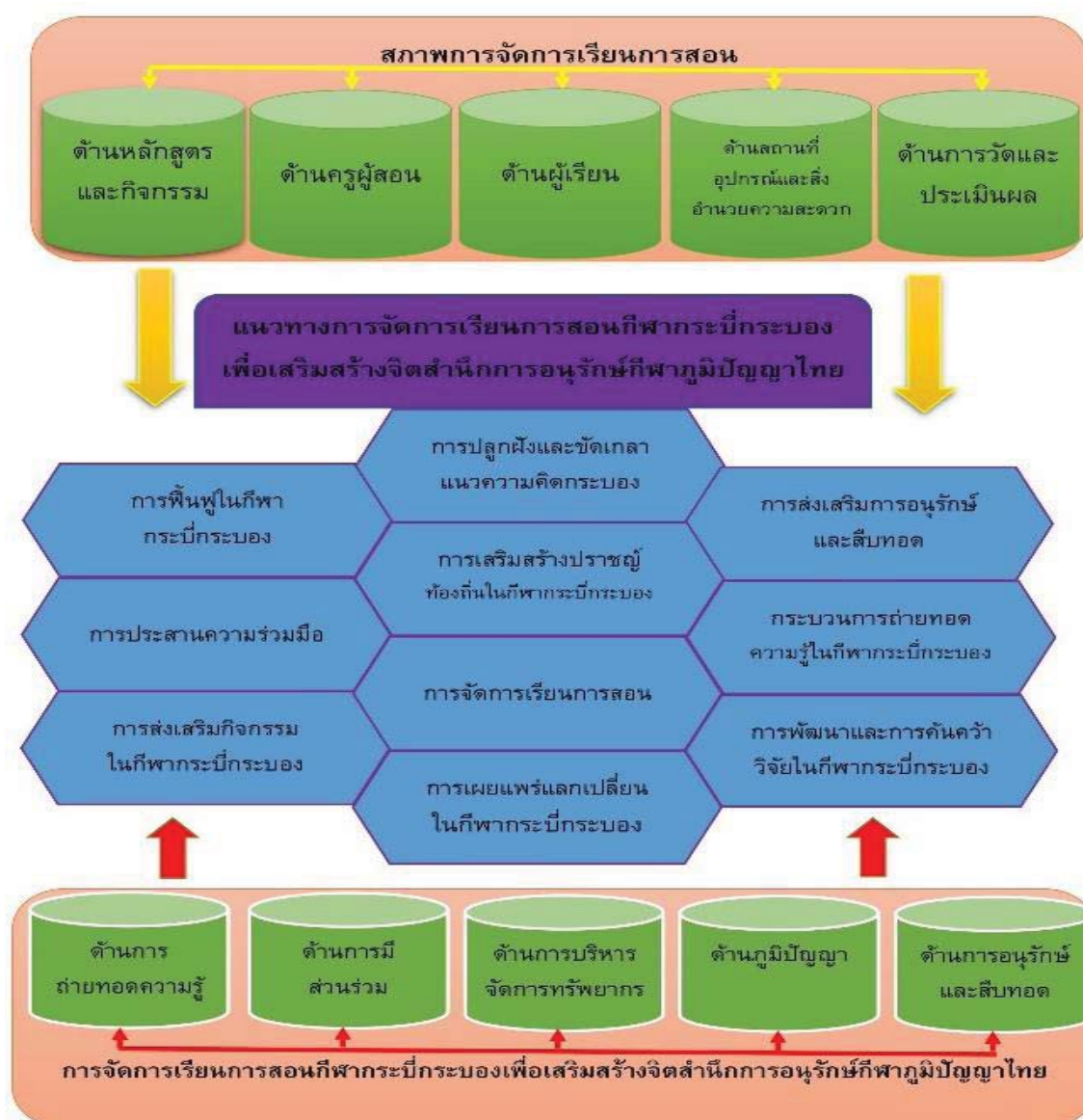
ผลการวิจัย

การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬาระดับประถมศึกษาเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬามิปัญญาไทย โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านกีฬาระดับประถมศึกษาและการสอนพลศึกษา ได้ประเมินความถูกต้องในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76 และความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.82 ซึ่งผลการวิจัยเป็นองค์ประกอบและแนวทาง (ดังภาพที่ 1) ดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพการจัดการเรียนการสอน มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านหลักสูตรและกิจกรรม 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านผู้เรียน 4) ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และ 5) ด้านการวัดและประเมินผล

ส่วนที่ 2 การจัดการเรียนการสอนกีฬาระดับประถมศึกษาเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬามิปัญญาไทย มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการถ่ายทอดความรู้ 2) ด้านการมีส่วนร่วม 3) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากร 4) ด้านภูมิปัญญา และ 5) ด้านการอนุรักษ์และสืบทอด

ดังนั้น การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬาระดับประถมศึกษาเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬามิปัญญาไทยเป็นการนำองค์ความรู้จากทั้งสองส่วนข้างต้นและนำองค์ความรู้มาพัฒนาโดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงวุฒิ ครูภูมิปัญญา ซึ่งพบว่ามี 10 แนวทาง ดังนี้ 1) การปลูกฝังและขัดเกลาแนวความคิด 2) การฟื้นฟูในกีฬาระดับประถมศึกษา 3) การเสริมสร้างปราชญ์ท้องถิ่นในกีฬาระดับประถมศึกษา 4) การส่งเสริมการอนุรักษ์และสืบทอด 5) การประสานความร่วมมือ 6) การจัดการเรียนการสอน 7) กระบวนการถ่ายทอดความรู้ในกีฬาระดับประถมศึกษา 8) การส่งเสริมกิจกรรมในกีฬาระดับประถมศึกษา 9) การเผยแพร่แลกเปลี่ยนในกีฬาระดับประถมศึกษา และ 10) การพัฒนาและการค้นคว้าวิจัยในกีฬาระดับประถมศึกษา



ภาพที่ 1: แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์
เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไทย

แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมไทย พบว่ามี 10 แนวทาง ที่มีลักษณะดังนี้

แนวทางที่ 1 การปลูกฝังและขัดเกลาแนวความคิด มีลักษณะดังนี้

การปลูกฝังแนวความคิด

1. ให้ผู้เรียนตระหนักถึงการมีความเคารพ นอบน้อม สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่น
2. ให้มีความสนใจ ความสำคัญ ประโยชน์ ความพร้อม ความมุ่งมั่นในการเรียนการสอน
3. สามารถนำเอาความรู้ที่ได้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

4. ให้เข้าถึงแก่นแท้หรือภูมิปัญญา ปรับเปลี่ยนความยึดมั่นถือมั่นในความคิดเดิม
5. การยกย่องให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ รวมทั้งสืบทอดและเผยแพร่กีฬากระป๋องที่ถูกต้อง
6. สำนักบุญคุณของครูบาอาจารย์ ผู้มีพระคุณและการเล่นกีฬากระป๋อง

การขัดเกลาแนวความคิด

1. มีน้ำใจนักกีฬา รู้จักการ รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย ประพฤติตนและทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี
2. กระทำด้วยใจจริง เสียสละเพื่อส่วนรวม มีความเมตตา มีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม จริยธรรม

พร้อมกับมีความความขยัน อดทน และเป็นผู้ที่มีอัธยาศัยดีเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย

3. การมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐและเอกชน ซึ่งจะต้องพึ่งพากัน

คุณลักษณะของครูผู้สอน

1. มีความรู้และเชี่ยวชาญในเนื้อหาภูมิปัญญา กีฬากระป๋องอย่างลึกซึ้ง
2. พัฒนารูปแบบการสอน สามารถใช้สื่อการสอนที่ทันสมัยและใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
3. สามารถพัฒนาหลักสูตรได้ มีการคิดค้น ดำเนินการสอนที่ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง สร้างแรงจูงใจใฝ่รู้ให้กับผู้เรียน
5. ประยุกต์ภูมิปัญญากีฬากระป๋องและใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
6. รับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาเจตคติ ทักษะต่าง ๆ ช่วยให้มีการเรียนรู้ที่ยั่งยืน
7. ส่งเสริมความตระหนักในความกตัญญูรู้คุณ ฝึกฝนกิริยามารยาทและวินัย ตามวิถีวัฒนธรรมไทย
8. มีความรับผิดชอบ มีความรัก เชื่อมั่นและศรัทธาในภูมิปัญญากีฬากระป๋อง
9. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
10. จัดการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการ ความสามารถ และความแตกต่างของผู้เรียนได้
11. ประพฤติตนและทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและปรับตัวให้เข้ากับผู้เรียน
12. สามารถวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยการประเมินตามความเหมาะสมของผู้เรียน

คุณลักษณะของผู้เรียน

1. มีความมุ่งมั่น สนใจ ตั้งใจในการเรียนรู้ รู้จักแสวงหาความรู้ให้ถึงที่สุดชอบความรู้ที่สามารถเข้าถึงได้
2. เห็นความสำคัญและประโยชน์ของกีฬากระป๋อง
3. เป็นคนดีมีน้ำใจ รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ฝึกตนเองให้มีวินัย มีความพร้อมและรับผิดชอบในการเรียนรู้

4. มีความกตัญญูรู้คุณ ความเคารพ นอบน้อม สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่น
5. สามารถเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข
6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการและกล้าแสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล
7. ประยุกต์เอาความรู้ในกีฬากระป๋องไปพัฒนาคุณภาพชีวิต
8. สามารถค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
9. พร้อมเผชิญปัญหาและสามารถเลือกวิธีแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

10. พัฒนาจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาในกีฬาระบี่กระบองฝึกประเพณี ปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่น ตลอดจนเฝ้าหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

แนวทางที่ 2 การฟื้นฟูในกีฬาระบี่กระบอง มีลักษณะดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้ ภูมิปัญญาตั้งแต่เริ่มแรก และกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการดำเนินการฟื้นฟูตั้งแต่รากเหง้าของภูมิปัญญาไปจนถึงความผสมกลมกลืนให้ทันสมัยโดยไม่ล้มรากเหง้า
2. การฟื้นฟูควรเริ่มเข้ามามีบทบาทตั้งแต่รุ่นเด็กไปจนถึงผู้ใหญ่ ให้มีการจัดอบรม โดยการจัดอบรมนั้นควรเลือกวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ การแสดงและการแข่งขันกีฬาระบี่กระบองควรมีให้มากขึ้น โดยมีการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. มีสมาคมเป็นเสาหลักทั้งสมาคมดาบไทยและกระบี่กระบอง และสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ในการฟื้นฟูวิชาการกระบี่กระบอง โดยมีการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งการกีฬาแห่งประเทศไทย กรมพลศึกษา สำนักดาบต่าง ๆ เป็นศูนย์กลางในการฟื้นฟูวิชาการกระบี่กระบอง
4. ต้องนำกีฬารัฐธรรมนูญไทยออกมาเผยแพร่เพื่อฟื้นฟูให้ได้มากที่สุด โดยจัดการแข่งขันกีฬาระบี่กระบอง ทั้งการแสดงและศิลปะต่อสู้อย่างต่อเนื่อง มีรางวัลในการแข่งขันเพื่อดึงดูดให้ผู้คนอยากเข้าร่วมและถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้รู้จัก มีการบูรณาการ และฟื้นฟูสนับสนุน ในกีฬาระบี่กระบอง ให้มีทุนการศึกษาให้นักเรียน หรือ ให้เป็นช่องทางของนักกีฬาที่จะเข้าโครงการความสามารถทางการกีฬาเพื่อโควตานักกีฬาเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่อไป

แนวทางที่ 3 การเสริมสร้างปราชญ์ท้องถิ่นในกีฬาระบี่กระบอง มีลักษณะดังนี้

1. การจัดอบรมให้ความรู้ที่ถูกต้อง มีครูปราชญ์หรือครูภูมิปัญญาที่คอยสอน ให้ความรู้ที่อยู่ในพื้นที่ มีการประสานงาน สร้างเครือข่ายกับกับปราชญ์ท้องถิ่นนั้นเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ให้กับเด็กรุ่นใหม่
2. สนับสนุนปราชญ์ท้องถิ่น สนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ปราชญ์ท้องถิ่นได้สอนผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านการผลิตอุปกรณ์กีฬาสามารถส่งเสริมการสร้างรายได้
3. การส่งเสริมปราชญ์ให้ได้รับการยกย่อง เชิดชู ให้สมเกียรติ ศักดิ์ศรีที่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญา เปิดเป็นศูนย์การเรียนรู้ เพื่อให้กีฬาระบี่กระบองได้รับการอนุรักษ์ไว้ตลอดไปอย่างยั่งยืน
4. เก็บรวบรวมภูมิปัญญาของปราชญ์ท้องถิ่นที่มีรูปแบบการแสดงกีฬาระบี่กระบองที่มีเอกลักษณ์ของปราชญ์ท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ เพื่อเป็นแนวทางในการเล่นกระบี่กระบองที่หลากหลายยิ่งขึ้น และทำความเข้าใจภูมิปัญญาในแต่ละท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น
5. พัฒนาแนวความคิดมีการแลกเปลี่ยนวิธีการเล่นกัน เนื่องกีฬาระบี่กระบองมีรากเหง้ามาจากการต่อสู้เพื่อป้องกันตัวอย่างแท้จริง ส่วนในเรื่องภูมิปัญญาก็ยังคงรักษาเอกลักษณ์ รากเหง้า แก่นแท้ของกีฬาระบี่กระบองของเดิมอยู่

แนวทางที่ 4 การส่งเสริมการอนุรักษ์และสืบทอด มีลักษณะดังนี้

1. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันทั้งการดูแลสุขภาพ การสร้างเสริมสมรรถภาพรวมถึงการต่อสู้ป้องกันตัวที่เป็นเอกลักษณ์ไทยที่ทำให้ชาวต่างชาติให้การยอมรับ เฉกเช่นกีฬามวยไทย

2. ให้มีการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาอุดมศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งในปัจจุบันมีบางสถาบันได้ส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนอยู่

3. ให้ความสำคัญไปจนถึงการนำไปแสดงในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และส่งเสริมการแสดงในต่างประเทศ โดยผู้มีประสบการณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ครูภูมิปัญญาที่พร้อมจะถ่ายทอดให้คนรุ่นหลังได้เป็นอย่างดี รวมไปถึงความพยายามให้ความสำคัญและส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยของทางภาครัฐและเอกชน

4. การส่งเสริมการจัดการแข่งขันกีฬาระบือกระบองควรดำเนินการให้มีความต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

แนวทางที่ 5 การประสานความร่วมมือ มีลักษณะดังนี้

การประสานงานความร่วมมือในการอนุรักษ์กีฬาระบือกระบองจึงต้องอาศัยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ด้านบุคคล อาทิ ผู้สอน ผู้ฝึกสอน ผู้จัดการทีม นักเรียน นักศึกษา นักกีฬาประชาชนทั่วไป ครูภูมิปัญญา และปราชญ์ท้องถิ่นในกีฬาระบือกระบอง

2. ด้านองค์กร อาทิ

2.1 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

2.2 การกีฬาแห่งประเทศไทย

2.3 กรมพลศึกษา

2.4 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ (โรงเรียน ในระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา)

2.5 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ระดับมหาวิทยาลัย)

2.6 สมาคมกีฬาไทยแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

2.7 สมาคมกีฬาตาบไทยและกระบือกระบอง

2.8 สำนักดาบ แหล่งการเรียนรู้หรือศูนย์อนุรักษ์กีฬาระบือกระบอง

2.9 หน่วยงานภายนอกที่ให้การสนับสนุนในการอนุรักษ์กีฬาระบือกระบอง

แนวทางที่ 6 การจัดการเรียนการสอน มีลักษณะดังนี้

การจัดการเรียนการสอนกีฬาระบือกระบองนั้นมียุคประกอบที่สำคัญทั้ง หลักสูตรและกิจกรรม ครูผู้สอน ผู้เรียน สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และการวัดประเมินผล และดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหา ทักษะที่จะสอน

2. ประเมินความสามารถเบื้องต้นของผู้เรียน

3. จัดกิจกรรมและขั้นตอนการฝึกตามลำดับ

4. สาธิตและอธิบายแนะนำ

5. ให้ฝึกปฏิบัติจริง

6. มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

แนวทางที่ 7 กระบวนการถ่ายทอดความรู้ในกีฬาระบี่กระบอง มีลักษณะดังนี้

1. ผู้สอน โดยการส่งเสริมเพื่อเพิ่มจำนวน พัฒนาความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพ และการทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้สอนแต่ละแห่ง ให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน ให้โอกาสได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่
2. เข้าใจพื้นฐานของผู้เรียนให้ถ่องแท้ในความแตกต่างและวัตถุประสงค์ที่ส่งผลต่อการรับรู้หรือนำความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติ และส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสนใจ และตระหนักถึงความสำคัญของกีฬาระบี่กระบองในทุกช่วงวัย
3. พัฒนาเนื้อหา หลักสูตรและกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและถูกต้องตามหลักการแก่นแท้ ภูมิปัญญาของกีฬาระบี่กระบอง ให้มีความยืดหยุ่นที่สามารถสอดแทรกความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีการจัดการเรียนการสอนในทุกระดับชั้นตั้งแต่ประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา รวมทั้งมีหลักสูตรที่สามารถจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับประชาชนทั่วไปจนถึงผู้สูงอายุ
4. วิธีการถ่ายทอดความรู้ให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญา เช่น การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ การอภิปราย ลักษณะการวางตน การประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี การสร้างความเข้าใจ การปลูกฝังแนวความคิด การขัดเกลาทางทัศนคติ เป็นต้น
5. สื่อ อุปกรณ์ สถานที่ ให้มีจำนวนเพียงพอ มีมาตรฐาน ปรับปรุงให้เกิดความทันสมัย คำนึงถึงความปลอดภัย และมีสภาพพร้อมใช้งาน อีกทั้งยังให้มีความหลากหลาย พยายามให้มีครบทุกอาวุธในกีฬาระบี่กระบองเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนตามความถนัดของตนเอง
6. การประเมินผล ให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน มีความหลากหลาย เข้าใจความแตกต่างของผู้เรียน มีความชัดเจนและยุติธรรมในการประเมินผล โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการแสดงความสามารถและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของตนเองได้ ซึ่งควรมีทั้งการประเมินผลทั้งทางทฤษฎี การปฏิบัติ
7. การติดตามผล ควรมีการสังเกตเพื่อตรวจสอบการพัฒนาทางด้านจิตสำนึกและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาจากการเรียนการสอนที่ผ่านมา ซึ่งอาจจะมีประเมินในช่วงปลายภาคเรียน และควรติดตามผลจากผู้เรียนที่เรียนสำเร็จแล้วว่ามีผลกระทบอย่างไรบ้าง

แนวทางที่ 8 การส่งเสริมกิจกรรมในกีฬาระบี่กระบอง มีลักษณะดังนี้

1. ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา
2. ส่งเสริมกิจกรรมการแสดงกีฬาระบี่กระบองในงานประเพณีต่าง ๆ ตั้งแต่ในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ อย่างสม่ำเสมอ
3. ส่งเสริมการจัดการแข่งขันกีฬาในรายการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยส่งเสริมให้เป็นกีฬาบังคับในกลุ่มกีฬานักเรียน ในการแข่งขันกีฬาระดับชาติและในระดับนานาชาติ
4. ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนกีฬาระบี่กระบองตลอดชีวิต ในกลุ่มประชาชนทั่วไป และผู้สูงอายุ เช่น การตั้งกลุ่มสมาคม ชมรมกีฬาระบี่กระบองในแต่ละจังหวัด และขยายไปจนถึงในระดับชุมชน หมู่บ้าน เพื่อเป็นกิจกรรมที่สามารถปฏิบัติและสืบทอดอย่างยั่งยืน

5. การส่งเสริมโดยการบูรณาการกับกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การนำไปเผยแพร่ใน ภาพยนตร์ การละคร ดังในละครเรื่องบุพเพสันนิวาส ที่ได้นำเอากีฬามวยไทย มวยโบราณ และการต่อสู้ด้วยกระบี่กระบองเข้าไป บูรณาการและเผยแพร่ทำให้ผู้คนเกิดความสนใจมากยิ่งขึ้น

6. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมกีฬาระบี่กระบองในรูปแบบการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เช่น การเต้นแอโรบิกกระบี่กระบอง นาฏกระบี่กระบอง กระบี่กระบองประกอบการเคลื่อนไหว เป็นต้น

แนวทางที่ 9 การเผยแพร่แลกเปลี่ยนในกีฬาระบี่กระบอง มีลักษณะดังนี้

1. สนับสนุนการจัดอบรมเกี่ยวกับกระบี่กระบองที่ถูกต้อง ส่งเสริมให้มีกีฬาระบี่กระบองในแต่ละ สถานศึกษา ทำเป็นกีฬาส่งเสริมที่มีในหลักสูตรการเรียนรู้ทุกระดับชั้นและมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับภายใน สถานศึกษา เพื่อพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ทำกิจกรรมร่วมกันแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ให้แกกันและใน อนาคตเกิดการเผยแพร่แลกเปลี่ยนความรู้ ภูมิปัญญา

2. ส่งเสริมการแสดงทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และการเผยแพร่ไปยังนานาชาติอย่างเป็นประจำ โดยให้โอกาสผู้เรียนที่มีความสามารถไปแสดงให้ชาวต่างประเทศรับชมผ่านงานกิจกรรมของประเทศนั้น ๆ ให้มี การแลกเปลี่ยนข้อมูลกับภายในสถานศึกษาควรมีหนังสือ ตำรา เอกสาร งานวิจัย ที่มีจำนวนมากและเข้าถึงได้ง่าย

3. สร้างกฎ กติกาที่แน่นอนเป็นรูปแบบที่แน่นอนและมีความเป็นสากล สามารถแข่งขันภายใต้กฎ กติกาเดียวกัน โดยสามารถสอดแทรกความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรือใช้ท่าทางที่ทุกคนยอมรับเห็นพ้องต้องกัน และส่งเสริมวิธีการเล่นกีฬาระบี่กระบองในรูปแบบต่าง ๆ ให้ชัดเจน สร้างความภูมิใจในเอกลักษณ์ของตัวเอง

4. ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนในระดับนานาชาติ มี เช่น ประเทศอินเดีย ที่มีการละเล่น กีฬาป้องกันตัวที่คล้ายกับกระบี่กระบองของไทย ทางประเทศอินเดียเคยส่งตัวแทนมาเพื่อปรึกษาหารือทำการ แลกเปลี่ยนภูมิปัญญากับประเทศไทย ในอนาคตอยากให้ต่างประเทศได้รู้จักกับกีฬาระบี่กระบองหรือในประเทศ อื่น ในอาเซียนที่มีรูปแบบการต่อสู้ป้องกันตัวที่มีความคล้ายคลึงกัน เช่น บินจัสลีต (อินโดนีเซีย มาเลเซีย บรูไน) โชรินจิ เคมโป (อินโดนีเซีย มาเลเซีย เวียดนาม ตีมอร์-เลสเต) โววินัม (เวียดนาม) มวย (ไทย กัมพูชา พม่า ลาว) ตารุง เตราจัต (อินโดนีเซีย) อาร์นิส (ฟิลิปปินส์) เป็นต้น ซึ่งในกีฬาราร์นิส ก็ได้มีการจัดการแข่งขันในนานาชาติ คือ กีฬาซีเกมส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กีฬาปัญจักลีต ที่ได้มีการจัดการแข่งขันทั้งในระดับซีเกมส์และเอเชียนเกมส์

แนวทางที่ 10 การพัฒนาและการค้นคว้าวิจัยในกีฬาระบี่กระบอง มีลักษณะดังนี้

การพัฒนาในกีฬาระบี่กระบอง มีแนวทางดังนี้

1. ส่งเสริมการมีสำนักดาบหรือแหล่งเรียนรู้กีฬาระบี่กระบองในท้องถิ่น และทำการรวบรวมองค์ ความรู้ รูปแบบ วิธีการ เอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น มีการแลกเปลี่ยนความคิดในด้านหลักเกณฑ์ของการแสดง และการเล่นที่สมเหตุสมผล ดำรงให้มีไว้ถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย และความสมจริง พัฒนาสร้างสรรค์ ดึงดูด ผู้คนให้อยากเข้าร่วมมากขึ้น ปรับปรุงภูมิปัญญาให้เหมาะสมกับยุคสมัย

2. พัฒนาแนวทางอย่างยั่งยืนจะต้องการมุ่งมั่นพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การสร้างประสบการณ์ที่ดี ให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การพัฒนาความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนกับทุกหน่วยงาน และการลดผลกระทบด้าน สิ่งแวดล้อม และต้องกำกับดูแลการดำเนินการและการส่งเสริมการทำให้เกิดจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม

3. การพัฒนาแบบการแข่ง การจัดการแข่งขันในการแข่งขัน ให้มีเทคโนโลยีในเข้ามามีส่วนร่วมช่วยในการจัดการแข่งขันมากขึ้น รวมไปถึงการพัฒนาการผลิตอาวุธแข่งขัน การตลาด การประชาสัมพันธ์ และการบริหาร ตลอดจนการป้องกันและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

4. พัฒนาทางการจัดการเรียนการสอนกีฬากระป๋องเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางด้านองค์ความรู้ ภูมิปัญญา

5. เร่งรัดและกระตุ้นให้หน่วยงานของรัฐและประชาชนเอาใจใส่ ควบคุม ดูแล อย่างถูกต้องเหมาะสม แก้ไขปรับปรุงกติกาให้เหมาะสมและได้ผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง

6. การวัดและประเมินผลเน้นที่ตัวผู้เรียน โดยการตั้งเป้าหมายร่วมกัน คำนึงถึงความสามารถ พัฒนาการด้านต่าง ๆ และความแตกต่างของผู้เรียน มีความชัดเจนและยุติธรรมในการให้คะแนน รวมไปถึงชี้แจงให้ผู้เรียนได้ทราบถึงรายละเอียดของวิธีและขั้นตอน และให้มีการวัดและประเมินผลมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และส่งเสริมให้มีการอบรมเพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย

การค้นคว้าวิจัยในกีฬากระป๋อง มีแนวทางดังนี้

1. ควรส่งเสริมการวิจัยเพื่อค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และศึกษาภูมิปัญญาในท้องถิ่นต่าง ๆ รวมทั้งศึกษาความเป็นมาของกระป๋องในอดีตเพื่อหาเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นและนำมาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนยุคปัจจุบัน

2. ส่งเสริมให้มีการค้นคว้าให้ได้ข้อมูลที่เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่แท้จริง โดยศึกษาความเป็นมา ความหมาย รากเหง้าหรือภูมิปัญญาที่สอดแทรกอยู่ในการเล่นกระป๋อง

3. ส่งเสริมการทำวิจัยรูปแบบการเล่นกระป๋องในท้องถิ่น ชุมชน หรือสำนักต่าง ๆ ที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง เพื่อให้เกิดการยอมรับโดยทั่วกัน และมีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์และรูปแบบการเล่นของตนเองและสามารถพัฒนาต่อยอดออกได้

4. ควรการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางและความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกีฬากระป๋องเพื่อพัฒนาให้ตรงกับความต้องการ ความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อีกทั้งจะต้องมีการพัฒนาแบบการจัดการแข่งขันและการตัดสินให้เป็นมาตรฐานสากลเป็นที่ยอมรับได้โดยทั่วกัน

5. แนวทางการค้นคว้าวิจัยในกีฬากระป๋อง สามารถทำได้เป็น 7 แนวทาง คือ

- 5.1 การวิจัยเชิงอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญา
- 5.2 การวิจัยเชิงประยุกต์ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 5.3 การวิจัยการจัดการแข่งขัน
- 5.4 การวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์การกีฬา สมรรถภาพ
- 5.5 การวิจัยเชิงการจัดการเรียนการสอน
- 5.6 การวิจัยเชิงทัศนคติ
- 5.7 การวิจัยเชิงการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้เชี่ยวชาญ รวมไปถึงผู้บริหารสมาคมที่เกี่ยวข้องในการพัฒนากีฬากระป๋องบอง ที่เสนอแนวทางในการพัฒนากีฬากระป๋องบองโดยจะต้องมีผู้สอนที่มีความสามารถเฉพาะทางและลึกซึ้งถึงแก่นแท้ของภูมิปัญญาเนื่องจากเป็นองค์ความรู้ที่มาตั้งแต่บรรพบุรุษที่นำไปใช้ในการต่อสู้เพื่อดำรงรักษาผืนแผ่นดิน สืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบันและได้มีการปรับเปลี่ยน ประยุกต์ให้มีความทันสมัย น่าสนใจและแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทยซึ่งเป็นการผสมผสานความรู้ทั้งศาสตร์การต่อสู้และศิลปะการแสดงให้สวยงาม ตื่นเต้น น่าชม รวมไปถึงการประยุกต์ใช้ในการต่อสู้ป้องกันตัวในชีวิตจริง ดังนั้นจะต้องมีแนวทาง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง องค์กรต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ ทั้งการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การถ่ายทอด การเผยแพร่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ Thongtumluing, Polsiri & Rattanasiri (2018, 1320-1321) ที่พบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาการเล่นพื้นบ้านของเด็กไทยภาคเหนือ ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว เศรษฐกิจ เทคโนโลยีและการสื่อสาร 2) การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาการเล่นพื้นบ้านของเด็กไทยภาคเหนือให้คงอยู่ ควรพิจารณากำหนดเป็นนโยบายของสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่รับผิดชอบ ปรับเปลี่ยนวิธีการเล่น โรงเรียนและชุมชนร่วมจัดงานฟื้นฟูการเล่นพื้นบ้านของเด็กในแต่ละโอกาส โดยนำความรู้และเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้เกิดความรวดเร็วและแพร่หลายในการถ่ายทอดภูมิปัญญาและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ 3) การเล่นพื้นบ้านของเด็กภาคเหนือมีผลต่อการพัฒนาเด็กทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยสอดคล้องกับ Kongkaew (2016, 125) ได้กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่ในศตวรรษที่ 21 พบว่า มี 5 องค์ประกอบ (SIPCE) 4 ขั้นตอน (PACE) คือ องค์ประกอบที่ 1 ผู้เรียน (Student) องค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน (Instructor) องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ (Pedagogy) มี 4 ขั้นตอน (PACE) ดังนี้ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Acting) การสรุปผล (Concluding) และการประเมินผล (Evaluating) องค์ประกอบที่ 4 เนื้อหา (Content) และองค์ประกอบที่ 5 ปัจจัยสนับสนุน (Environment) ซึ่งสอดคล้องกับ Rakitja (2016, 1-9) ที่มีแนวทางส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. 2559 ว่า “มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม” เป็นการสืบทอดกันมาจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งโดยอาจมีการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของตน ซึ่งกีฬากระป๋องบองมีลักษณะเป็นการเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว โดยคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (1) เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศ (2) เสนอแผนงานและโครงการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ด้านเงินอุดหนุน ด้านวิชาการ ด้านการฝึกอบรม ด้านการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ด้านการอนุรักษ์และสืบทอดหรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (3) เสนอมาตรการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม รวมทั้งแนวทางความร่วมมือระหว่างชุมชนที่มีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (4) รวบรวมและจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศ (5) ประกาศขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (6) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีเครือข่ายความ

ร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ (7) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (8) ฝึกอบรมและศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (9) ส่งเสริมให้มีการสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม และสอดคล้องกับ Ministry of Education (2016, 10) ที่กล่าวถึงกรอบทิศทางการพัฒนาด้านวัฒนธรรมระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2559 - 2579) ในการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้ (ก) พัฒนาระบบการเรียนรู้ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ในระบบการศึกษา โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยสมองด้วยกายและใจ (ข) เสริมสร้างกิจกรรมการสร้างความรู้ผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง ผู้เรียนมีส่วนร่วมทุกกระบวนการและทุกขั้นตอนของกิจกรรม เน้นการปฏิบัติจริงเรียนรู้ของจริงในพื้นที่จริงอย่างมีอิสระ (ค) เพิ่มปริมาณและพัฒนาศักยภาพแหล่งเรียนรู้และการบริการสาธารณะทางศิลปวัฒนธรรมให้ครอบคลุม ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติและนานาชาติ (ง) เปิดพื้นที่ส่งเสริมความเสมอภาคและโอกาสในการเข้าถึงศิลปวัฒนธรรมของประชาชนรวมทั้งส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนและภาคประชาชน ในการเสริมสร้างความเสมอภาคและโอกาสในการเข้าถึงศิลปวัฒนธรรมของประชาชน (จ) พัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับวัยผู้เรียน ทันสมัย น่าสนใจ และสอดคล้องกับบริบทของสังคม (ฉ) วิจัยและพัฒนานวัตกรรมการดำเนินงานเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ในระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยและสังคมโลก

สรุป

แนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬาระดับประถมศึกษาเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬามรดกภูมิปัญญา ทั้ง 10 แนวทาง ที่ได้นำเสนอนั้นเป็นการศึกษาและพัฒนาจากสภาพจริงจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมไปถึงเชี่ยวชาญทางด้านกีฬาระดับประถมศึกษาและการสอนพลศึกษา ที่ได้วิเคราะห์และให้ข้อเสนอแนะที่ให้มีการปลูกฝังและขัดเกลาแนวความคิด การฟื้นฟูการเผยแพร่แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ในกีฬาระดับประถมศึกษา ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างปราชญ์ท้องถิ่นในกีฬาระดับประถมศึกษา มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งทางภาครัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุนกีฬาระดับประถมศึกษา รวมถึงการส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนกีฬาระดับประถมศึกษาที่สามารถสืบทอดต่อผู้ที่สนใจหรือเป็นองค์ความรู้ที่สามารถจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนระดับต่าง ๆ มีการพัฒนาและการค้นคว้าวิจัยในกีฬาระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยในสถาบันที่มีการจัดการเรียนการสอน ศูนย์การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีการจัดการเรียนการสอนกีฬาระดับประถมศึกษา สามารถนำแนวทางทั้ง 10 แนวทางไปแนวทางในการบริหารจัดการ การจัดทำหลักสูตรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กีฬาระดับประถมศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์กีฬามรดกภูมิปัญญาไทยให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ มีดังนี้

- 1) ศึกษาองค์ประกอบแนวทางการจัดการเรียนการสอนและขั้นตอนที่กำหนดไว้ ควรทำความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับวิธีการจัดการการเรียนรู้อย่างชัดเจน ชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง
- 2) พัฒนาแหล่งทรัพยากรการจัดการการเรียนรู้ที่มีอยู่ให้หลากหลายและเพียงพอ สำหรับการสืบค้นข้อมูลของผู้เรียน และควรมีความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีสืบค้นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนได้
- 3) ในองค์กรต่าง ๆ ที่มีการจัดการเรียนการสอนก็ควรระบือกระบวนการนำทั้ง 10 แนวทางไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนหรือในแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน นักกีฬา เยาวชนและประชาชนในชุมชน

References

- Ajpura, H. (2001). **Relationship between personal factors, leadership, lifestyle and the self-learning ability and the public consciousness of nursing students.** (Master's thesis, Master of Nursing, Chulalongkorn University). (Audio excursion). [In Thai]
- Gagne', R. M. (1987). **Instructional technology: Foundation.** Hillsdale: Lawrence Erlbaum Associated.
- Hills, P. J. A. (1982). **Dictionary of Education.** London: Routledge & Kegan Payi.
- Hough, John B. & Duncan, James K. (1970). **Teaching description and analysis.** Addison-Wesley.
- Kasemnet, L. et al. (2004). **A model for developing elementary school students to have a public mind: a long-term study.** Documents for the academic conference on the 49th anniversary of the establishment of the Institute of Behavioral Sciences. Bangkok: Srinakharinwirot University. [In Thai]
- Koedkaew, F. (1984). **Krabi Krabong Complete Edition.** Bangkok: Odeonstore. [In Thai]
- Kongkaew, P. (2016). **The Development Model of Physical Education Subjects Learning Management of Chiang Mai University in the 21st Century.** Chiang Mai: Faculty of Education, Chiang Mai University. [In Thai]
- Marquardt, M. J. (1999). **Action learning in action: Transforming problems and people for world-class organization learning.** Palo Alto: Davies-Black.
- Ministry of Culture. (2016). **Draft a 20-year strategic direction framework on culture according to the 20-year national strategic direction framework.** n.p. Ministry of Culture.
- Moore, D. S. (1995). **The Basic Practice of Statistics.** New York: W. H. Freeman and Co.

- Office of the Education Council, Ministry of Education. (2017). **The National Scheme of Education BE 2560-2579 (2017-2036)**. Education Council Secretariat Ministry of Education. Bangkok: SweetChili Graphic Co., Ltd. [In Thai]
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2016). **The 12th National Economic and Social Development Plan (2017–2021)**. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Board Prime Minister's Office.
- Phothisita, C. et al. (1997). **Report of a research study entitled Public Consciousness: Study Bangkok**. Nakhon Pathom: Institute for Population and Social Research Mahidol University. [In Thai]
- Pinyoanantapong, S. (2001). **Research report titled Cultivating early childhood children to love the environment through homework exercises and practical exercises**. Bangkok: Early Childhood Education Branch Department of Curriculum and Instruction Faculty of Education Srinakharinwirot University. [In Thai]
- Rakitja. (2016). **Promote and preserve cultural intangible heritage: 2016**. Enactment: Volume 133 Chapter 19.
- Raksiri, P. & Ratanarodjanakul, P. (2017). Expectations, conditions and needs are necessary for teaching and learning. Courses P32102 Physical Education (Kraib) of upper secondary school students Bodindecha (Sing Singhaseni) School 2. **Academic Journal of Buriram Rajabhat University**. 9(1), 93-111. [In Thai]
- Savery, J.R., & Duffy, T.M. (1996). **Problem-based learning: An instructional model and constructivist framework**. In B.G.Wilson (Ed.), *Constructivist learning environments: Case studies in instructional design* (pp. 135-148). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Singhapol, S. (1999). It must be taught to create a new consciousness. **SimaChan**. 13(27), 15–16. [In Thai]
- Thongtumluang, K., Polsiri, A. & Rattanasiri, M. (2018). Conservation and Development of the Thai Children's Folk Play Wisdoms in the North. **Veridian E-Journal, Silpakorn University**. 11(1), 1320-1336. [In Thai]